

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 2. Novembra 2015
Br. ref.:RK850/15

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI121/14

Podnosilac

Valdet Nikçi i drugi

**Ocena ustavnosti rešenja Rev. br. 21/14 Vrhovnog suda Kosova od 3.
aprila 2014. godine**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Arta Rama-Hajrizi, predsednica
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija i
Bekim Sejdiu, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev su podneli Valdet Nikçi, Nimon Dinaj, Isuf Vukli, Fazli Kuçi, Shkëlzen Morina, Sutkije Boja, Nusret Kurtaj, Shqipe Dakaj, Nimon Shala, Sejdi Camaj, Kimete R. Kastrati, Ramadan Morina, Hedije Dupa, Qazim Qavolli, Nekibe Morina, Nusret Belegu, Mybera Tigani, Hajdin Vermezi, Mevlyde Kullashi, Ferid Dupa, Hale Smakaj, Isuf Dreshaj, Kimete Kastrati, Besim Ademaj, Vjollca Kelmendi, Hazir Jonuzi, Sylejman Laja, Emin Sylejmani, Mustafë Ahmeti, Qerim Rama, Xhevat Berisha, Sejdi Durmishi, Deli Shala, Rexhë Nikçi, Sudan Krasniqi, Rifat Shala, Imer Blakaj, Xhevat Daci, Hysen Dreshaj, Shefki Seferaj, Shyqri Jashari, Rifat Zekaj, Jakup Shala, Shaban Kelmendi, Ejup Bojupi, Haki Gashi, Ali Shala, Shaban Dakaj, Rifat Kuçi, Xhevdet Shala, Bislim Lajçi, Nimon Kastrati, Lutfo Rebronja, Isa Gashi, Hazir Beqiri, Muzli Ukshinaj, Rexhep Tishuku, Bilall Durmishi, Daut Berisha, Skënder Rexhëbogaj, Skënder Krasniqi, Hajrullah Zhara, Ahmet Muriqi, Ramiz Kastrati, Dinë Kuqi, Rrustem Elshani, Bajram Bobi, Çelë Nikçi, Xhevat Gashi (u daljem tekstu: podnosioci zahteva). Radnike zastupa g. Valdet Nikçi, predsednik Sindikata Fabrike metalnih konstrukcija iz Peći (u daljem tekstu: UTVA).

Osporena odluka

2. Osporena odluka je rešenje Rev. br. 21/14 Vrhovnog suda Republike Kosovo od 3. aprila 2014. godine (u daljem tekstu: Vrhovni sud).
3. Podnosioci zahteva nisu precizirali datum kada su primili navedeno rešenje Vrhovnog suda.

Predmetna stvar

4. Predmetna stvar je ocena ustavnosti gorenavedenog rešenja.
5. Podnosioci zahteva tvrde da su odlukama redovnih sudova povređeni član 21. [Opšta Načela], član 24. [Jednakost pred Zakonom], član 31. [Pravo na Pravično i Nepriistrasno Suđenje] i član 32. [Pravo na Pravno Sredstvo] Ustava, kao i prava garantovana Zakonom o parničnom postupku i Zakonom o radu.
6. Zahtev podnosioca se odnosi na nadoknadu neisplaćenih ličnih dohodaka od strane Fabrike za metalne konstrukcije (bivša-UTVA) iz Peći, uključujući vremenski period od 1. juna 1995. godine do 31. marta 1999. godine.

Pravni osnov

7. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav) i članovima 20. i 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon).

Postupak pred Ustavnim sudom

8. Dana 23. jula 2014. godine, podnosioci su podneli zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

9. Dana 6. avgusta 2014. godine, predsjednik Suda je odlukom br. GJR. 121/14, imenovao sudiju Altaya Suroya za sudiju izvestioca. Istog dana, predsjednik je odlukom br. KSH. 121/14, imenovao Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Robert Carolan (predsedavajući), Ivan Čukalović i Enver Hasani.
10. Dana 12. septembra 2014. godine, g. Valdet Nikçi je podneo Sudu punomoćje za zastupanje podnosilaca.
11. Dana 17. septembra 2014. godine, Sud je obavestio podnosiocima o registraciji zahteva KI121/14 i poslao kopiju zahteva Vrhovnom sudu.
12. Dana 5. decembra 2014. godine, Sud je tražio od podnosilaca zahteva dodatne informacije.
13. Dana 12. decembra 2014. godine, podnosioci zahteva su podneli Sudu dodatne informacije.
14. Dana 25. februara 2015. godine, Sud je tražio od podnosilaca da kompletiraju zahtev i popune zvanični formular zahteva.
15. Dana 9. marta 2015. godine, podnosioci su podneli Sudu formular zahteva.
16. Dana 29. juna 2015. godine, predsednica je odlukom KSH. KI121/14 imenovala sudiju Artu Ramu-Hajrizi za člana Veća za razmatranje umesto sudije Envera Hasanija, čiji je mandat sudije Ustavnog suda okončan 26. juna 2015. godine.
17. Dana 8. septembra 2005. godine, nakon što je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca, Veće za razmatranje je preporučilo Sudu, u punom sastavu, da proglaši zahtev neprihvatljivim.

Pregled činjenica

18. Podnosioci zahteva su bili zaposleni u Fabrici metalnih konstrukcija u Peći. Prema podnosiocima zahteva, navedena fabrika im nije isplatila mesečne lične dohotke od 1. juna 1995. godine do 31. marta 1999. godine, kada su prinudno udaljeni sa posla.
19. Podnosioci zahteva su protiv Fabrike metalnih konstrukcija u Peći (bivša UTVA) podneli tužbu Opštinskom sudu u Peći.
20. Dana 27. oktobra 2004. godine, Opštinski sud u Peći je doneo presudu C. br. 133/03, kojom je usvojio tužbe podnosilaca zahteva i obavezao Fabriku metalnih konstrukcija iz Peći (tužena) da im isplati neisplaćene mesečne lične dohotke od 1. juna 1995. godine do 31. marta 1999. godine. U presudi se dalje ističe: *“Na osnovu utvrđenog činjeničnog stanja i nespornih činjenica među parničarima u postupku, sud je utvrdio da precizirani tužbeni zahtevi tužilaca imaju pravni osnov i kao takve je sud usvojio kao osnovane“*.
21. Fabrika metalnih konstrukcija u Peći (bivša UTVA) nije uložila žalbu na presudu Opštinskog suda u Peći.

22. Kosovska poverenička agencija (u daljem tekstu: KPA) je preko državnog javnog tužioca podnela zahtev za zaštitu zakonitosti Vrhovnom sudu na presudu C. br. 133/03 Opštinskog suda u Peći.
23. Dana 22. marta 2005. godine, Vrhovni sud Kosova je (presuda Mlc. br. 2/2005) odbio, kao neosnovan, zahtev za zaštitu zakonitosti sa obrazloženjem da je Opštinski sud u Peći imao nadležnost da odluči o tužbama u skladu sa Zakonom o redovnim sudovima (br. 21/1978) i pravično utvrdio činjenice i primenio procesno i materijalno pravo.

Činjenice prema zahtevu za ponavljanje postupka

24. Neodređenog datuma, Kosovska agencija za privatizaciju je (u daljem tekstu: KAP) podnela zahtev za ponavljanje postupka pred Okružnim sudom u Peći.
25. Dana 22. novembra 2010. godine, Okružni sud u Peći je rešenjem Ac. br. 390/2010 odbacio zahtev za ponavljanje postupka u vezi sa predmetom C. br. 133/03 o kome je odlučio Opštinski sud u Peći 27. oktobra 2004. godine.
26. Protiv rešenja Okružnog suda u Peći, KAP je uložila žalbu drugom stepenu istog suda.
27. Dana 21. marta 2011. godine, Okružni sud u Peći je (drugi stepen) doneo rešenje K. Ac. br. 4/10, kojim je ukinuo rešenje prvog stepena Okružnog suda u Peći i odlučio da predmet vrati prvom stepenu na ponovno razmatranje i ponovno odlučivanje.
28. Dana 20. aprila 2011. godine, Okružni sud u Peći je (prvi stepen) doneo rešenje AC. br. 141/2011, kojim je dozvolio ponavljanje postupka okončanog pravosnažnom presudom (C. br. 133/03 od 27. oktobra 2004. godine) Opštinskog suda u Peći, poništavajući u celosti presudu.
29. Podnosioci zahteva su na rešenje (Ac. br. 141/2011) Okružnog suda u Peći, kojim je dozvoljen zahtev za ponavljanje postupka, podneli reviziju Vrhovnom sudu.
30. Dana 3. aprila 2014. godine, Vrhovni sud Kosova je (rešenje Rev. br. 21/2014) odbacio, kao nedozvoljenu, reviziju podnetu protiv rešenja Okružnog suda u Peći.

Činjenice u vezi sa parničnim postupkom

31. Nakon što je Okružni sud u Peći (drugi stepen) dozvolio ponavljanje postupka, Osnovni sud u Peći je *ex officio* počeo sa preispitivanjem predmeta, koji je registrovan pod broj C. br. 254/11.
32. Dana 2. juna 2014. godine, KAP je tražila prekid parničnog postupka u vezi sa predmetom C. br. 254/11, koji se nalazio na čekanju za razmatranje od strane Osnovnog suda u Peći.

33. Dana 23. jula. 2014. godine, podnosioci su podneli zahtev Sudu i o tome su obavješteni podnosioci i Osnovni sud u Peći.
34. Dana 3. septembra 2014. godine, Osnovni sud u Peći je odlučio da prekine parnični postupak. Na osnovu zapisnika navedenog suda se ističe: "Odlaze se sednica na neodređeno vreme, dok će se datum naredne sednice odrediti nakon što Ustavni sud odluči o zakonitosti rešenja Vrhovnog suda...".

Navodi podnosioca

35. Podnosioci zahteva tvrde da su odlukama redovnih sudova povređeni član 21. [Opšta Načela], član 24. [Jednakost pred Zakonom], član 31. [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] i član 32. [Pravo na Pravno Sredstvo] Ustava, kao i prava garantovana Zakonom o parničnom postupku i Zakonom o radu.
36. Podnosioci zahteva su pred Sudom pokrenuli i sledeća pitanja:
- *Da li je KPA, odnosno KAP, stranka u postupku u ovom slučaju?*
 - *Da li je Okružni sud imao pravo da usvoji zahtev za ponavljanje postupka, na zahtev KAP, nakon što je istekao rok od 5 godina nakon što je presuda C. br. 133/03 postala pravosnažna i to u vreme likvidacije preduzeća, dok sada sama traži prekid postupka zbog likvidacije – preduzeće se nalazi u postupku likvidacije?*
 - *Prema svim iznetim dokazima, da li radnici imaju pravo na nadoknadu neisplaćenih ličnih dohodaka za rad obavljen u periodu navedenom u tužbi i presudi GJK. C. br. 133/03.*

Prihvatljivost zahteva

37. Da bi razmotrio zahtev podnosioca, Sud treba da oceni da li su podnosioci ispunili uslove prihvatljivosti propisane Ustavom i dalje precizirane u Zakonu i Poslovniku.
38. Sud se u ovom slučaju poziva na član 113. 7 Ustava, koji propisuje:
- "Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom".*
39. Pored toga, član 47.2 Zakona, propisuje:
- "Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva".*
40. Štaviše, pravilo 36 (1) (b) Poslovnika, predviđa:
- "Sudu je dozvoljeno da rešava zahtev: samo ako su iscrpljena sva delotvorna pravna sredstva, koja su na raspolaganju po zakonu, protiv pobijene presude ili odluke".*

41. U ovom slučaju, Sud primećuje da je Osnovni sud u Peći 3. septembra 2014. godine na zahtev KAP-a odlučio da obustavi parnični postupak u vezi sa predmetom C. br. 254/11, sve dok Ustavni sud ne donese odluku po zahtevu podnetom od strane podnosioca.
42. Na osnovu činjenice da se slučaj podnosioca još uvek nalazi na razmatranju pred redovnim sudskim postupkom, odnosno pred Osnovnim sudom u Peći, Sud smatra da je zahtev podnosioca preuranjen.
43. U ovom slučaju, Sud ponavlja da su redovni sudovi nezavisni u vršenju svoje sudske vlasti i njihova ustavna obaveza je da tumače faktička i pitanja zakona koja su relevantna za slučajeve pokrenute pred njima.
44. Obrazloženje za pravilo iscrpljenosti, kao u ovom slučaju, je da omogući redovnim sudovima mogućnost da isprave navodnu povredu Ustava. Pravilo se zasniva na pretpostavci da pravni poredak Kosova obezbeđuje delotvorna pravna sredstva protiv povreda ustavnih prava (vidi: rešenje o neprihvatljivosti, *AAB-RIINVEST Univerzitet D.O.O., Priština protiv Vlade Republike Kosovo*, KI41/09, od 21. januara 2010. godine, i vidi: *mutatis mutandis*, ESLJP, *Selmouni protiv Francuske*, br. 25803/94, rešenje od 28. jula 1999. godine).
45. Načelo subsidijarnosti podrazumeva da podnosilac/podnosioci zahteva iscrpe sve proceduralne mogućnosti u redovnom postupku, bilo upravnom ili sudskom, kako bi se sprečila povreda Ustava ili, ako je do toga došlo, da se takve povrede osnovnog prava isprave (vidi: rešenje u slučaju KI07/09, *Demë Kurbogaj i Besnik Kurbogaj*, ocena Presude Vrhovnog suda Pkl. br. 61/07 od 24. novembra 2008. godine, stav 18).
46. Shodno tome, Ustavni sud ne može da oceni navodne ustavne povrede, a da prethodno redovni sudovi nisu okončali postupke koji se podnose pred njima.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 20. Zakona i pravilom 36 (1) (b) Poslovnika, 8. septembra 2005. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;
- III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona;
- IV. Ova odluka stupa na snagu odmah

Sudija izvestilac

Altay Suroy

Predsednica Ustavnog suda

Arta Rama-Hajrizi